

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	Битва з біологією	9
ОСНОВА		
<i>Міф 1</i>	Біологічна стать — це спектр	19
<i>Міф 2</i>	Гендер — це соціальний конструкт	38
<i>Міф 3</i>	Існує понад два гендери	61
РУБІЖ		
<i>Міф 4</i>	Сексуальна орієнтація і гендерна ідентичність не пов'язані між собою	87
<i>Міф 5</i>	Дітям з гендерною дисфорією слід здійснювати перехід	117
<i>Міф 6</i>	Не існує різниці між трансжінками і жінками від народження	156
МАЙБУТНЄ		
<i>Міф 7</i>	Жінки в сексі та під час знайомств повинні поводитися як чоловіки	181
<i>Міф 8</i>	Гендерно-нейтральне виховання дітей є дієвим	202
<i>Міф 9</i>	Сексологія і соціальна справедливість чудово уживаються одна з одною	216
<i>Висновок</i>	Кінець академічної свободи	234
<i>Подяки</i>	240
<i>Примітки</i>	242

Вступ

БИТВА З БІОЛОГІЄЮ

Привіт!

Боїтеся, що хтось побачить у ваших руках цю книжку? Не варто.

У ній усе підтверджено наукою і фактами. Ця книжка не дає підстав для суперечок. Які, проте, виникають.

Певною мірою вам це вже відомо. За правду про гендер, особливо сьогодні, у наш час, доводиться платити ціну. Я її заплатила; ви, можливо, теж. Або, можливо, лише задумуєтеся над тим, щоб зробити це. Щойно відкриєте рота й вимовите щось, зворотного шляху вже не буде. Та ви ним і не підете.

Спершу я й гадки не мала, що все буде так погано. Я була цілком упевнена, що нинішні політичні настрої, зокрема заперечення науки, дотичної до цих питань, зміни стратегії, ментальність натовпу, осоромлення і безпідставна мова ненависті, будуть лише тимчасовими явищами. Досі маятник довго рухався лише в один бік. Він однозначно повинен повернутися назад.

І я чекала. Я чекаю й досі. Натомість це неправдиве й ненаукове мислення продовжує поширюватися за межами академічної та освітньої галузі, проникаючи в провідні засоби масової інформації, медицину, наукові установи, сферу розваг, соціальні мережі, законодавство і технології. Жодних ознак того, що маятник розвернеться назад. І питання не в тому, чи зіткнетесь ви з цією ідеологією у своєму житті, а в тому, наскільки і чи взагалі ви готові усвідомити, що це відбувається.

Пізніше я занурюся у дрібні деталі науки про гендер та її практичного значення для нашого життя в контексті багатьох питань

сьогодення. Але перед тим розповім вам, який процес у моїх думках привів мене сюди — від часу, коли я була академічним дослідником теми сексу, до моменту, коли почала писати цей текст.

Мало хто скаже, що здобуття наукового ступеня — це хороша ідея, особливо якщо в них він уже є. Аспірантура складається з незліченно довгих вечорів і вихідних за роботою, постійних змін правил та нескінченної бюрократії — і все це лише для того, щоб після випуску вступити в боротьбу за робоче місце на мінливому ринку праці. Більшість випускників після завершення навчання отримують роботу за фахом, відповідну їхній спеціалізації. Дехто почне все спочатку в зовсім іншій галузі, наприклад журналістиці, як я.

Моє кінцеве рішення покинути свій вигаданий світ було наслідком абсолютно непередбачуваних змін політичних настроїв. В ідеальному світі науковці не мали б цікавитися політичним аспектом своєї діяльності. Дослідження теми сексу суперечливе за своєю природою, і вчені, які працюють у цій галузі, звикли боротися із втручанням з обох боків політичного спектра. Однак, поки будь-які спроби правих політиків вплинути на науку про секс, та й науку загалом, викликають значний спротив, у той самий час ліві політики починають її утискати, більшість людей вдає, ніби їй це не стосується.

Важливо звернути увагу на різницю між дослідженнями теми сексу і сексологією — галуззю, у якій я працювала раніше, — та іншими академічними дисциплінами на кшталт гендерних або жіночих студій, адже це різні речі. Дослідженнями сексу називають наукові дисципліни, що використовують кількісні (в основі яких лежать числа) методи, зокрема статистику, щоб зрозуміти людську сексуальність і гендер. До пов'язаних дисциплін належать біологія, психологія, нейробіологія і медицина.

Дослідження сексу, якщо його здійснювати належним чином, є точним, тому що наука має за мету усунути упередження й фактори, які спотворюють результати досліджень. Завдяки цьому ви можете бути впевнені в достовірності отриманого результату. Гендерні студії схильні використовувати якісні (на відміну від кількісних) методи, такі як інтерв'ю та автоетнографії (щось на кшталт

записів у щоденнику). Це не наукова дисципліна. Хоча деякі дослідники гендеру і справді роблять свою роботу уважно й сумлінно, багато хто з них не є прихильниками наукового методу.

Як ми ще побачимо, ця битва між науковою та антинауковою діяльностями має важливе значення. І тимчасом як ліве заперечення науки продовжує зміцнювати свої позиції в академічних колах, дослідження, що кидають виклик ідеям, які поширюються сьогодні, стають дедалі ненадійнішою територією. Не те щоб науковці навмисно публікували результати досліджень, які збувають суспільство, аби засмутити й образити людей. Але страх потенційно відкрити щось таке, на чому ще не поставили прогресивне клеймо схвалення, однозначно став фактором, що більше впливає на те, які саме запитання дослідник вирішить поставити, а яких уникне. Усупереч вашим можливим очікуванням, більшість сексологів (зокрема і я), які чинять опір цим віграм політичних змін, є лібералами.

Не зрозумійте мене неправильно — я люблю свої дослідження, і сексологія стала моєю інтелектуальною домівкою. Свого часу я використовувала технології томографії головного мозку, зокрема функціональну магнітно-резонансну томографію (фМРТ), щоб краще зрозуміти парафілії^{*}, сексуальну орієнтацію і гіперсексуальність чоловіків. Як особа на диво старомодна і нудна (ну, тобто без дивацтв) в особистому житті, за одну з найбільших цілей у своїх дослідженнях сексу я поставила подолання сексуальних упереджень і сорому.

Лабораторія, у якій я працювала, була єдиною у світі, що здійснювала такі дослідження, тому в мене склалося враження, ніби я виграла в лотерею. Та за час мого навчання в аспірантурі все так сильно змінилося, що я опинилась у безвиході. Я вирішила облишити свої мрії одного дня заснувати власну дослідницьку лабораторію і натомість зосередилася на цілком новій для себе кар'єрі журналіста, щоб мати можливість вільно висловлювати свою думку.

^{*} Парафілії — незвичайні сексуальні вподобання.

Трансгендерні діти

До рішення покинути наукову роботу мене підштовхнуло написання статті в газеті. У матеріалах провідних ЗМІ я помітила тенденцію, яка змусила мене хвилюватися: вони були вкрай упереджені. Нескінченні потоки статей розповідали яскраві історії про трирічних дітей, які здійснювали гендерний перехід — змінювали зачіску та ім'я і обстоювали право медичного втручання задля того, щоб зупинити одні фізичні зміни та сприяти іншим.

Скільки батьки пам'ятали цих дітей, вони завжди були дещо *іншими*. Ці діти могли сказати щось, що завдасть болю серцю будь-яких батьків, наприклад, що вони народилися в неправильному тілі, що «Бог помилився», що вони хотіли б померти і знову народитися з іншою статтю. Ці діти безмежно страждатимуть, поки їм не дозволять здійснити гендерний перехід.

Ба більше, я бачила коментарі батьків під цими статтями. Багато хто погоджувався, що їхня дитина теж відчувала, ніби народилася в неправильному тілі, але батьки не знали, чи варто на це реагувати. Їм було ніяково від думки про те, що їхня дитина, по суті, може стати піддослідним кроликом, якщо застосувати до неї такий новий, ще не випробуваний підхід. Ці батьки висловлювали чітку підтримку трансгендерній спільноті, але не знали, що робити.

У відповідь інші користувачі нападали на цих батьків, називали їх трансфобами і мракобісами. Вони говорили, що коли їхні діти вчинять самогубство, саме батьки будуть у цьому винні. Можна лише уявити, що відчувають батьки, які висловлюють щиру занепокоєність благополуччям своєї дитини, а у відповідь їх цькують і з ними жорстоко поводяться тільки тому, що вони поставили якесь запитання. Я також розуміла, що внаслідок цього залякування більше батьків дозволятимуть своїм дітям здійснювати перехід.

Я бачила, як це відбувалося знову і знову: один випадок, другий, третій... Мало хто з моїх колег був готовий щось про це сказати, тому я зрозуміла, що повинна висловити свою думку, заради цих батьків та їхніх дітей.

Ця тиша була наслідком тривалої огидної історії відносин між трансгендерними активістами й сексологами. Якщо активістам

не подобалося певне дослідження або публічне висловлювання якогось експерта, вони утискали дослідників сексу. На всіх причетних до цієї галузі, хто критикував трансгендерну ідеологію, безжально нападали, у деяких випадках ледь не руйнуючи їхню професійну й особисту репутацію (див. розділ 4).

Я написала авторську статтю з критикою ідеї раннього переходу, а потім десь пів року думала, чи публікувати її. Хоч я й посилалася на достовірні наукові підтвердження, політично цей вчинок був надто необережним. Привертати до нього увагу — це було те саме, що виключити себе з наукових кіл.

Я запитала у своїх колег, чи варто мені, на їхню думку, зачекати з публікацією матеріалу, поки не отримаю постійної довічної наукової посади, разом з якою я дістала б гарантовану роботу і підтримку навчального закладу. Як я собі уявляла, це мало б захистити мене від протидії з боку цих божевільних.

Один із моїх наставників, якому я дуже довіряла, бо знала його ще з першого курсу аспірантури, попередив мене: «Постійна наукова посада тобі не допоможе».

Його слова остаточно переконали мене.

Одного вечора я вийшла з наукової наради і побачила, що моя стаття з'явилася на сайті Pacific Standard. І, як на замовлення, почалося цькування.

Я в жодному разі не живу онлайн. Мені подобається перебувати в реальному світі й розмовляти з людьми наживо. На мою думку, хороший день — це коли тобі не доводиться торкатися смартфона. Коли мене почали цькувати конкретно за цю статтю, я ще не звикла до середовища цих платформ і не навчилася ухилятися від відповіді. Я лише знала, що націлилася на «священну корову» і що люди дуже, дуже розгнівалися.

Хтось розумний колись сказав, що коментарі читати не можна, але я завжди це роблю. Ні, я не мазохістка, просто іноді з них можна чогось навчитися. Зазвичай відповіді не стосуються теми, і серед них є як передбачувано зухвалі (одного разу мене обізвали «фашистською с*чкою»), так і чудернацько творчі («Вона схожа на трансвестита в дешевій перуці»). А проте час від часу я знаходжу щось цінне, що змінює мою думку або показує іншу

перспективу. За ці роки я добряче розібралася в аргументах опонентів, адже вважаю, що неможливо знати, чи маєш рацію, не розуміючи протилежної сторони.

У добу інтернету активістам та їхнім спільникам недостатньо домогтися справедливості. Їм потрібно покарати еретиків. Вони хотіли б, щоб вашу голову насадили на палю або щоб вас спалили живцем, а краще і те, і те. Якщо вас ніколи не цькували в соцмережах, ось який це має вигляд: спочатку ви отримуватимете по одному-два повідомлення, рівень ворожості яких сягатиме 10 із 10. У моєму випадку вони надходили від батьків, які звинувачували мене в тому, що я захищаю репаративну терапію* і хочу, щоб їхні трансдіти вчинили самогубство.

На мить ви подумаете, що люди, схоже, зовсім зїхали з глузду. Та хтозна, може, вони це подолають.

А потім вас накриє лавина коментарів. Ви навіть не встигати-мете оновлювати сповіщення. Чомусь щоразу, оновлюючи сторінку, я, дурепа, думала: «Ну, цього разу між закличками повісити мене хтось точно напише щось гарне». Декілька сміливців і справді пробували закликати поводитися чемніше. Натовп умить накинувся на них, і їхні слова потонули в інших коментарях. Деякі мої захисники дійшли до того, що запропонували мені розкаятися. Вони дякували натовпу за те, що той «просвітив» їх, і просили вибачення, що захищали трансфоба.

Якщо ви вижили після першого нападу, кожен наступний — це дрібниця. У моєму випадку мені навіть було приємно знати, що мене очікує удар у відповідь. Не можу уявити, як це — зачепити трансактивістів і не відчути цього. Декілька років по тому одного мого друга так само зацькували за те, що він написав у соцмережі, що завагітніти можуть лише жінки. Після кількадечних онлайн-переслідувань він, трохи шокований, сказав мені: «Я більше не буду твітити про трансгендерні проблеми».

Може здатися, що в цьому безладі натовпу я залишилась одна, але ні. Я була шокована, однак консервативні засоби масової

* Репаративна терапія, відома також як «конверсійна» — сукупність методик, спрямованих на зміну сексуальної орієнтації людини з гомосексуальної на гетеросексуальну. — Прим. пер.